

Galeuska: Tres literatures en comú

El II Encontre d'escriptors gallecs, èuscars i catalans, ha refermat la cooperació entre tres cultures amb problemes comuns.

Enric Sòria

A Donostia ens rebé un oratge càlid, un ponent només una mica més suau que els dels nostres estius, que acabà amb totes els nostres clixés d'un nord bromós.

Escriptors gallecs, bascs i catalans van anar arribant cap aquest II encontre, la vesprada de dijous, dia 3. Com va dir Josep M. Llompart, tot parafrasejant Lluïl: «Si no ens entenem per llenguatge, entenem-nos per amor». Però l'amor no era l'únic vincle que podia unir els representants intel·lectuals de tres cultures encara oprimides a (per) l'Estat espanyol. El mutu coneixement, el contrast d'experiències, la col·laboració, inclús, se sent cada vegada més com una necessitat per trencar un aïllament llargament imposat. Entrebancs, aspiracions, les semblances són inevitables.

Les ponències, enguany, distribuïdes en tres jornades atapeïdes, tractaren el projecte de llei de propietat intel·lectual que ara es cou a Madrid, les relacions entre els escriptors i les administracions públiques i, només el tercer dia, qüestions estrictament literàries. Respecte a aquestes darreres, cal fer esment de l'enfocament, particularment novedós, del valencià Jaume Pérez Montaner, sobre «El poeta com a lector de poesia» o la brillant anàlisi sobre el lector de poesia a Galícia feta per Álvarez Càncamo.

Però les ponències no foren, en realitat, més que una excusa per al veritable encontre. Molt més mereix destacar l'ampli suport de les institucions basques i l'aprofundiment efectiu en les relacions entre les tres cultures.

Divendres, dia 4, a la seu

I. AZKARATE

Dalt, Jaume Pérez Montaner en la seua innovadora intervenció, baix, el «lehendakari» Ardanza amb alguns membres de les tres associacions d'escriptors.

del Encontres, el palau de Miramar, l'alcalde de Donostia obria els actes amb un parlament clar i contundent, que, ací, molt pocs polítics serien capaços de repetir. El mateix dia rebria els escriptors Xabier Lete, representant de la Diputació de Guipúscoa, que reincidí en la claredat. L'endemà, els acompanyaria el *lehendakari* Ardanza. Els mitjans de comunicació bascs seguiren amb atenció les jornades. Un any d'aquests serà València la seu dels Encontres. Les institucions i els informatius bascs han deixat el llistó molt alt. Ací, de segur, hi haurà per llogar-hi cadires.

A la proposta que resumí l'Encontre els escriptors ratificaren el Manifest de Poblet de l'any passat, que conté afirmacions també prou clares: «Malgrat els avanços de la normalització... ens trobem encara molt lluny dels mínims existents en societats nacionals assentades. Constatem que només si cadascuna de les nacions ací representades es constitueixen en estat íntegrament sobirà hi haurà garanties de ple restabliment...»

I instaren els respectius governs autònoms que duguen a la pràctica la traducció i l'edició d'un mínim de quatre llibres anuals de les altres literatures representades amb un tiratge i distribució convenients. Això seria només un primer pas.

Més enllà de les declaracions, la necessitat de col·laboració cristal·litzarà en projectes d'edició bilingüe, números especials, revistes i demanda d'informacions sobre els més diversos temes.